

UTMARKSKOMMUNENES SAMMENSLUTNING

Direktoratet for Naturforvaltning
Pb. 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Deres ref: 2010/2809 ART-NK-PJSA

Vår ref: 11856-296

Oslo, 23. juni 2010

HØRINGSUTTALELSE OM FORSKRIFT FOR UTVALGTE NATURTYPER

Det vises til høringsbrev av 23. mars 2010 om forskrift for utvalgte naturtyper. Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) avgir med dette høringsuttalelse til forslag til forskrifter.

Utvalgte naturtyper

Som det understrekes i naturmangfoldlovens forarbeider, Ot.prp. nr. 52 side 286, innebærer ikke utvalgte naturtyper selvstendige hjemler for rådighetsregulering, men er knyttet opp til eksisterende hjemler i plan- og bygningsloven, andre lover, og offentlig forvaltning av fast eiendom. Rammene for hva som kan nektes og settes vilkår for, vil derfor ligge i eksisterende lover og regler. Utvalgte naturtyper innebærer derimot at det etableres en retningslinje for skjønnsutøvelse, lovtolking og valg av virkemiddel. Visse naturverdier får ekstra vekt gjennom naturmangfoldlovens regler om utvalgte naturtyper, men ikke utover det som er mulig innenfor rammen av den enkelte lov. Som omtalt i lovproposisjonen er utvalgte naturtyper "en mellomløsning mellom områdevern og helt generelle prinsipper for bærekraftig bruk" (side 273).

For å gi ordningen legitimitet og tilslutning lokalt, mener USS det er avgjørende at ordningen ikke medfører slikt begrenset handlingsrom for bruk av områder og arealforvaltning at utvalgte naturtyper oppfattes som "snikvern", og at ordningen begrenses til de naturtyper som anses særlig viktig. Det vises til Ot.prp. nr. 52 (side 277) om at ordningen vil bli konsentrert rundt de naturtypene der det er *mest nødvendig* at det tas ekstra hensyn i forvaltningen, særlig der det er tale om å ivareta truet natur.

Utvalgte naturtyper og arealforvaltning

Utvalgte naturtyper som bindende retningslinjer for arealforvaltningen vil kunne redusere kommunenes handlingsrom for arealplanlegging og arealdisponering. I hvilken grad utvalgte naturtyper vil være en begrensning, vil avhenge av hvor mange naturtyper som på sikt får status som utvalgte naturtyper, og hvilken utbredelse disse naturtypene har. Kommunene opplever at den kommunale arealforvaltningen underlegges stadig flere statlige vedtak og føringer som reduserer det lokale handlingsrommet, og at summen av slike vedtak og bindende retningslinjer er i ferd med å undergrave en lokaldemokratisk styrt arealforvaltning.

De fem utvalgte naturtypene som er foreslått i forskriften i denne omgang vil i begrenset grad gripe inn i det lokale handlingsrommet. USS har ikke på nåværende tidspunkt noe å utsette på det utvalget som her er foretatt, og vil påpeke at det er positivt at også verdien av kulturlandskap som krever aktiv skjøtsel også synliggjøres som viktige naturtyper som må ivaretas gjennom bruk.

USS sin bekymring er hvilket fremtidig omfang utvalgte naturtyper kan få. I Ot.prp. nr. 52 skriver departementet at man ser for seg at ordningen *utvides gradvis*, og at man i første omgang foreslår noen få utvalgte naturtyper (side 277). Som nevnt er det samtidig forutsatt i forarbeidene at utvalgte naturtyper *konsentreres* rundt de naturtypene der det er *mest nødvendig*. Det er etter hva USS kjenner til 14 nye naturtyper hvor det er satt i gang arbeid med handlingsplaner med sikte på at de skal inkluderes i ordningen med utvalgte naturtyper.

USS reiser på denne bakgrunn spørsmål ved hvilket omfang miljøforvaltningen ser for seg utvalgte naturtyper på sikt, og hvordan det skal sikres en vurdering som innebærer klar prioritering av de naturtyper hvor det er mest nødvendig, slik lovens forarbeider forutsetter. Enkelte utvalgte naturtyper vil innebære mange enkeltforekomster eller betydelige arealer, som for eksempel kystlynghei som er til vurdering som utvalgt naturtype. Dersom en naturtype krever utvelgelse til tross for at den forekommer i betydelig areal eller antall, bør det vurderes å begrense utvelgelsen til bestemte forekomster av naturtypen.

USS vil påpeke at utvalgte naturtyper i mange av våre medlemskommuner vil komme i tillegg til betydelige verneområder. En del utmarkskommuner har over halvparten av sitt areal vernet, og disse kommunene har allerede en sterkt innskrenket arealdisponering. For disse kommunene vil større områder med utvalgte naturtyper utenfor verneområdene, med de hensyn som da skal ivaretas, føre til en at den lokale arealforvaltningen ikke lengre oppleves som reell.

USS vil videre understreke nødvendigheten av at utarbeidelse av handlingsplan og utvelgelsen av utvalgte naturtyper skjer i god dialog med aktuelle kommuner og brukerinteresser.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Ifølge høringsnotatet er det antatt at utvalgte naturtyper ikke vil ha større administrative eller økonomiske konsekvenser for den kommunale forvaltningen, men det vil bli noe merarbeid i forbindelse med saksbehandling av meldepliktige jord- og skogbrukstiltak etter nml. §§ 53 og 54. Igjen påpekes det at omfanget av dette merarbeidet vil avhenge av omfanget av utvalgte naturtyper, og kommunenes administrative kostnader vil øke etter hvert som flere naturtyper blir inkludert i ordningen. Også av hensyn til administrative og økonomiske konsekvenser for kommunene, er USS opptatt av at omfanget av utvalgte naturtyper begrenses til de tilfeller hvor det er mest nødvendig. Dersom omfanget av utvalgte naturtyper medfører betydelig merarbeid for kommunene, bør det vurderes kompensasjonsordninger.

Med vennlig hilsen
Utmarkskommunenes Sammenslutning

A handwritten signature in black ink, reading "Vigdis Hjulstad Belbo". The signature is written in a cursive, flowing style.

Vigdis Hjulstad Belbo
Leder